

SOMOGY VÁRMEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: SO/05/00055-3/2022.

Tárgy: 2022. évi hatósági és céllenőrzési
tervhez beszámoló
Szociális és Gyámügyi Osztály

BESZÁMOLÓ

**a 2022. évi hatósági és céllenőrzési terv végrehajtásáról, az előző évi ellenőrzések
tapasztalatainak összefoglalása**

**1. Járási hivatalok, jegyzők gyámügyi, gyermekvédelmi és szociális hatósági
tevékenységének ellenőrzése**

A gyámügyi igazgatás tekintetében a Minisztérium által kiadott ellenőrzési szempontok alapján a 2022. évben kiemelt célként szerepelt a gyermeki és ügyféli jogok biztosítása, melyek ellenőrzése érdekében célvizsgálatot folytattunk a gyermek huzamos időtartamú vagy letelepedés céljából történő külföldi tartózkodási helyének kijelölése, ill. nevelésbe vétellel és a nevelésbe vétel felülvizsgálatával összefüggő gyámhatósági eljárások gyakorlatát vizsgálva.

A szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásokkal kapcsolatban kiemelt célként szerepelt a szociális pénzbeli ellátásokra való jogosultság megszüntetésének gyakorlata.

az ezzel kapcsolatos jelentéseinket megküldtük a Minisztérium felé.

A 2022. évben 2 Járási Hivatal szociális, gyermekvédelmi és gyámhatósági ellenőrzésére, továbbá 14 önkormányzati, ill. közös önkormányzati hivatal gyámhatósági feladatainak ellenőrzésére került sor.

A Siófoki, és a Barcsi Járási Hivatal ellenőrzésére során a szociális, mind a gyámhatósági hatáskörben lefolytatott eljárásokat és az eljárások során hozott döntéseket ellenőriztük.

Az ellenőrzés során a szociális ügyek közül vizsgáltuk az időskorúak járadéka, az ápolási díj, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, aktívkorúak ellátása, gyermekek otthongondozási díja ügyeket.

Az ellenőrzés tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a kérelmek intézése határidőben történik, ill. a hivatalból indítandó felülvizsgálatok határidőben megtörténnek. Az eljárások jellemzően jogszerűek, a szükséges bizonyítékok beszerzése megtörténik, és a döntések a vonatkozó anyagi jogi szabályoknak megfelelőek. Amennyiben a hatóság jogosulatlanul felvett ellátásról szerez tudomást, úgy megteszi a szükséges intézkedést az ellátás visszafizetésére.

Az ellenőrzés során a gyámügyek közül vizsgáltuk a családi jogállással, szülői felügyelettel, kapcsolattartással, védelembevétellel, nevelésbevétellel, ideiglenes hatályú elhelyezéssel, gyámsággal, gondnoksággal, gyermektartásdíj állam általi megelőlegezésével, és az otthonteremtési támogatással kapcsolatos ügyeket. Az ellenőrzés tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a kérelmek intézése határidőben történik, ill. a hivatalból indítandó felülvizsgálatok határidőben megtörténnek. Az eljárások jellemzően jogszerűek, a szükséges bizonyítékok beszerzése megtörténik, és a döntések a vonatkozó anyagi jogi szabályoknak megfelelőek.

14 önkormányzati és közös önkormányzati hivatal jegyzőjénél (60 települést érintően) történt általános felügyeleti ellenőrzés a jegyzői hatáskörben hozott gyámhatósági ügyek vonatkozásában.

A korábbi évekhez hasonlóan az ellenőrzések tapasztalataként megállapítható, hogy a jegyzők a vizsgált ügyeket anyagi és eljárásjogi szempontból nagyrészt megfelelően intézik. Ami több vizsgált esetben is megfigyelhető volt, hogy a véglegessé válás dátumának megállapítása nem történt meg jogszerűen, az arról szóló értesítés küldése is sok esetben elmaradt, melynek pótlására felhívtuk az eljáró hatóságokat.

A veszélyhelyzet alatt fennálló átmeneti szabályok érvényesülését is vizsgáltuk ebben az évben. Összességében megállapítható, hogy a vizsgálatra megküldött iratok többségében nem jelent meg semmilyen utalás arra vonatkozóan, hogy eltérő szabályok lettek volna érvényben, az ügyfelek tájékoztatása - a törvény erejénél fogva automatikusan meghosszabbodó ellátásokról – néhány esetben volt csak megfigyelhető. Jogszerűtlenül megszüntetett ellátást azonban nem tapasztaltunk, a szomszédos országban fennálló háborús helyzetre tekintettel kiadott átmeneti rendelkezéseket viszont több önkormányzatnál is megfelelően alkalmazták.

Családbafogadó gyámként benyújtott kérelmek kapcsán tapasztaltunk még jogsértést. A legtöbb esetben az eljáró hatóság nem vette figyelembe, hogy nem a gyám a gyermek tartására kötelezett személy, hanem továbbra is a szülő, ezért nem csak a gyermek megélhetését szolgáló juttatásokat vették alapul, hanem a család összjövedelmét. Minden esetben felhívtuk az eljáró hatóság figyelmét, hogy a jövőben milyen módon járhatnak el jogszerűen ezekben az esetekben.

Ezekén túlmenően a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is problémaként észleltük, hogy a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó településeken esetenként eltér a gyámhatósági ügyek ügyintézésének a módja sok esetben akkor is, ha a kiadmányozó ugyanaz a személy. Minden ilyen esetben felhívtuk a jegyző figyelmét az egységes joggyakorlat kialakítására.

2. Szociális szolgáltatók, intézmények ellenőrzése

A 2022. évben az előző évhez hasonlóan a hatósági ellenőrzések egy része dokumentációból, más része helyszíni ellenőrzés keretén belül történt.

Szociális alapszolgáltatások és alapszolgáltatási központok ellenőrzésére iratbekéréssel került sor, az idősok otthonai ellenőrzése többnyire helyszíni ellenőrzéssel valósult meg.

A hatósági ellenőrzések során, azon intézmények és szolgáltatók ellenőrzésére, amelyek étkeztetést, nappali ellátást, bentlakásos intézményi ellátást nyújtanak, megkeresésre került az illetékes járási hivatal népegészségügyi osztálya a hatáskörébe tartozó ellenőrzés lefolytatása céljából.

Az elmúlt évekhez képest a szolgáltatók és az intézmények ellenőrzésekor feltárt (tárgyi, személyi, dokumentációs) hiányosságok nem térnek el az elmúlt években megnevezettektől.

Az ellenőrzések kapcsán felhívás kibocsátására – a falu- és tanyagondnoki szolgálatokat érintően 2 esetben, bentlakásos intézményi ellátásnál 4 esetben – került sor, 2 ízben eljárási bírság kiszabása történt.

Az érintett intézmények és szolgáltatók székhelye szerint illetékes járási népegészségügyi intézetek ellenőrzési feladataikat határidőben teljesítették és az ellenőrzésről készült jegyzőkönyveiket, vagy azok összefoglalóját minden esetben megküldték a hivatal részére.

A 2022. évben 3 falugondnoki szolgáltatás, és 6 bentlakásos szociális intézményt érintően érkezett panaszok, ill. közérdekű bejelentés. A vizsgálataink alapján a falugondnoki szolgáltatások működtetésével kapcsolatban a panasz minden esetben megalapozatlan volt.

A bentlakásos intézmények tekintetében az egyik idősothont érintő a gondozottak elhalálozását követően az elszámolás elmaradása miatti panasz megalapozott volt, itt szociális igazgatási bírságot szabtuk ki. Egy további idősothonnal szemben szintén szociális igazgatási bírságot szabtuk ki, mivel egy ott lakó intézményi jogviszonyát nem a szabályszerűen szüntette meg. Az intézményi jogviszonyt nem kellett helyreállítani, mivel a lakó eleve távozni kívánt a családjához. Egy otthon a járványidőszak alatt a jogszabályban foglaltaknál szigorúbban szabályozta a lakók látogatását, itt intézkedtünk annak érdekében, hogy csak a jogszabályi kerek között szigoríthatnak a látogatási szabályokon. A többi panasz intézményen belüli mozgás lehetőségét, ill. intézményi jogviszony megszüntetését érintette, mely panaszok megalapozatlannak minősültek.

A szociális és szolgáltatók 2022. évi rendes ellenőrzése Országos hatósági ellenőrzési tervben foglaltaknak megfelelően kiemelten figyelmet fordítottunk az ellátotti jogok érvényesülésére.

Az intézményekben az ellátottjogi képviselő neve, elérhetősége és fogadóórájának időpontja kifüggesztésre került. A panaszkezelés megfelelően szabályozott (házirendben, megállapodásban), az ellátottak számára a megismerése biztosított.

A tartási, életjáradéki és öröklési szerződés tilalmára vonatkozó jogszabályi rendelkezés minden esetben írásban megismertetésre került a dolgozókkal.

Az engedélyesek működésével, gazdálkodásával kapcsolatosan az ellátottak tájékoztatása többnyire (alapszolgáltatások kivételével) megtörtént.

3. Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ellenőrzése

A gyermekjóléti alapellátásban 24 bölcsőde ellenőrzésére került sor. Az ellenőrzésbe 15 alkalommal bevontuk a Magyar Bölcsődék Egyesületét és a Magyarországi Családi Bölcsődék Közhasznú Egyesületét. A szakvéleményt minden esetben megküldtük a fenntartó és az intézmény/szolgáltató részére.

A bölcsődék ellenőrzésébe a gyermekellátás megfelelő színvonalú. A tárgyi feltételek a gyermekek életkorának megfelelő magasságú és mennyiségűek. A gyermekek ellátása mellett a dokumentációk vezetésére esetenként kevesebb figyelmet fordítottak, kellő tájékoztatást nyújtottuk a dokumentumok vezetéséhez, valamint javaslattal élünk, hogy keressék meg a módszertani szakértőt és az általa vezetett intézményt, tapasztalatok szerzése érdekében.

Az ellenőrzések során tett megállapításainkat jegyzőkönyvben rögzítettük, a tapasztalatok szerint a fenntartók az ellenőrzés során feltárt dokumentációs hiányosságokat az ellenőrzést követően minél előbb pótolták.

2022. évben a gyermekjóléti alapellátás keretén belül egy biztos kezdet gyerekház és egy mini bölcsőde fenntartója kérte a szolgáltatás törlését a szolgáltatói nyilvántartásból.

A gyermekjóléti szolgálatok ellenőrzése során tapasztalhattuk, hogy a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően az esetkezelést már nem papíralapon, hanem a „Gyermekeink Védelmében Informatikai Rendszer”-ben dokumentálják. A dokumentáció vezetése esetenként hiányos volt, melyek pótlására – az ellenőrzésről készült feljegyzésben - felhívtuk a szolgálatok figyelmét. Felhívás kibocsátására mindössze egyetlen esetben került sor.

2022. évben Somogy megyében a gyermekvédelmi szakellátás rendszerében jelentős szerkezeti változások nem történt. Új intézmény kialakítására nem volt kérelem, működő intézmény nem zárt be. A gyermek és lakásotthonok személyi feltételeiben sem történt változás az előző évekhez képest. Továbbra is nehézséget okoz a megfelelő szakképesítéssel és szakmai tapasztalattal rendelkező szakemberek pótlása.

Az érintett intézmények és szolgáltatók székhelye szerint illetékes járási népegészségügyi intézetek az ellenőrzési feladataikat teljesítették és az ellenőrzésről készült jegyzőkönyveiket megküldték a fenntartó és a hivatalunk részére.

Összevont ellenőrzés a Járási Hivatalok Népegészségügyi Osztályával:

Az ellenőrzést megelőzően mindkét esetben az illetékes népegészségügyi Osztály megkeresése megtörtént, az ellenőrzés lebonyolítása érdekében. Mindkét esetben megkaptuk az ellenőrzés jegyzőkönyvét. Az együttműködés harmonikus és szakmailag megfelelő.

Kaposvár, elektronikus aláírás szerinti dátummal

Dr. Neszményi Zsolt

Főispán nevében és megbízásából

dr. Vörös Gyula

osztályvezető